

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu, działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1152 z późn. zm.) oraz § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) dokonał obszarowej oceny jakości wody.

POWIAT LUBLINIECKI

Do zaopatrzenia mieszkańców powiatu lublinieckiego w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi wykorzystywane są wyłącznie ujęcia wód podziemnych w liczbie 24. Dla ujmowanych wód podziemnych nie zostały określone warunki, jakim powinny odpowiadać wody podziemne ujmowane do celów wodociągowych dlatego oceniana jest tylko jakość wody

podawanej do sieci wodociągowej oraz w sieci wodociągowej. Obecnie woda do spożycia rozprowadzana jest przez 31 wodociągów o różnej wydajności.

Ilość wodociągów rozprowadzających wodę:

- < 100 m³/dobę – 10 wodociągów zaopatrujących około 5 tys. osób,
- 100 – 1000 m³/dobę – 13 wodociągów zaopatrujących około 52 tys. osób,
- 1000 – 10000 m³/dobę – 1 wodociąg zaopatrujący około 13 tys. osób,
- Inne podmioty zaopatrujące w wodę – 7 wodociągów zaopatrujących około 2 tys. osób.

Pozostali mieszkańcy powiatu lublinieckiego korzystają z wody czerpanej z własnych studni przydomowych.

Podstawowe informacje o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę:

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 72 tys. osób.
- Zaopatrzenie w wodę – ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: wynosi ok. 8629.
- Na terenie powiatu wodę do spożycia przez ludzi pobierano w 89 punktach kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Producenci / dystrybutorzy wody:
 - Gmina Lubliniec – producentem wody i eksploatatorem sieci wodociągowej jest Zarząd Gospodarki Komunalnej Lokalowej i Ciepłownictwa Lubliniec:
 - liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 24500 osób,
 - ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 3118,
 - na terenie gminy zlokalizowanych jest 10 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
 - Gmina Boronów – woda jest w całości kupowana od gminy Herby, eksploatacją sieci wodociągowej zajmuje się gmina Boronów:
 - liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 3050 osób,
 - ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 312,
 - na terenie gminy zlokalizowane są 4 punkty kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
 - Gmina Ciasna – producentem wody i eksploatatorem sieci wodociągowej jest gmina Ciasna:
 - liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 5949 osób,
 - ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 683,

- na terenie gminy zlokalizowanych jest 7 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Gmina Herby – producentem wody i eksploatatorem sieci wodociągowej jest gmina Herby
- liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 6848 osób,
- ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 1188,5,
- na terenie gminy zlokalizowanych jest 10 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Gmina Kochanowice – producentem wody i eksploatatorem sieci wodociągowej jest Zakład Ochrony Środowiska „HYDROTECH” mgr Browarski Roman, Dąbrowa Górnicza:
- liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 6864 osób,
- ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 595,
- na terenie gminy zlokalizowanych jest 18 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Gmina Koszęcin – producentem wody i eksploatatorem sieci wodociągowej jest EKO – SAN mgr inż. Ewa Fokczyńska Wodociągi, Kanalizacja i Instalacje Sanitarne z siedzibą w Lublińcu, ul. Piłsudskiego 4:
- liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 8982 osób,
- ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 1100,
- na terenie gminy zlokalizowanych jest 9 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Gmina Pawonków – część wody dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę produkowana jest przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną „Lepszy Byt”, Pawonków, ul. Spółdzielcza 1, reszta wody jest kupowana z gmin ościennych, a eksploatację sieci wodociągowych powierzono
- ✓ wodociąg sieciowy Pawonków, zasilany jest z ujęcia głębinowego w Kośmidrach i zaopatruje w wodę następujące miejscowości Pawonków, Kośmidry, Koszwice, Skrzydłowice, Gwoździany, Łagiewniki Wielkie – za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiedzialna jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Lepszy Byt”, Pawonków, ul. Spółdzielcza 1,
- ✓ wodociąg sieciowy Łagiewniki Małe, zasilany jest z ujęcia w Bzinicy Starej - za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiedzialny jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dobrodzieniu, ul. Piastowska 25,

- ✓ wodociąg sieciowy Solarnia, zaopatrywany jest w wodę kupowaną od gminy Lubliniec, zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Solarnia i Lipie Śl. - za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiedzialna jako eksploatacja sieci wodociągowej jest gmina Pawonków,
- ✓ wodociąg sieciowy Lisowice - Draliny, zaopatrywany jest w wodę kupowaną od gminy Kochanowice – za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiedzialna jako eksploatacja sieci wodociągowej jest gmina Pawonków.
- liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 6281 osób,
- ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: – 537,3 m³/d.
- na terenie gminy zlokalizowanych jest 13 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- Gmina Woźniki – producentem wody i eksploatacją sieci wodociągowych jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Tarnowskie Góry, ul. Opolska 51. Przedsiębiorstwo posiada filię w Woźnikach, ul. Rynek 11.
- liczba ludności zaopatrywanej w wodę ok. 9560 osób,
- na terenie gminy zlokalizowanych jest 20 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z publicznych sieci wodociągowych.
- ilość wody wykorzystywanej do zbiorowego zaopatrzenia m³/d: 817.

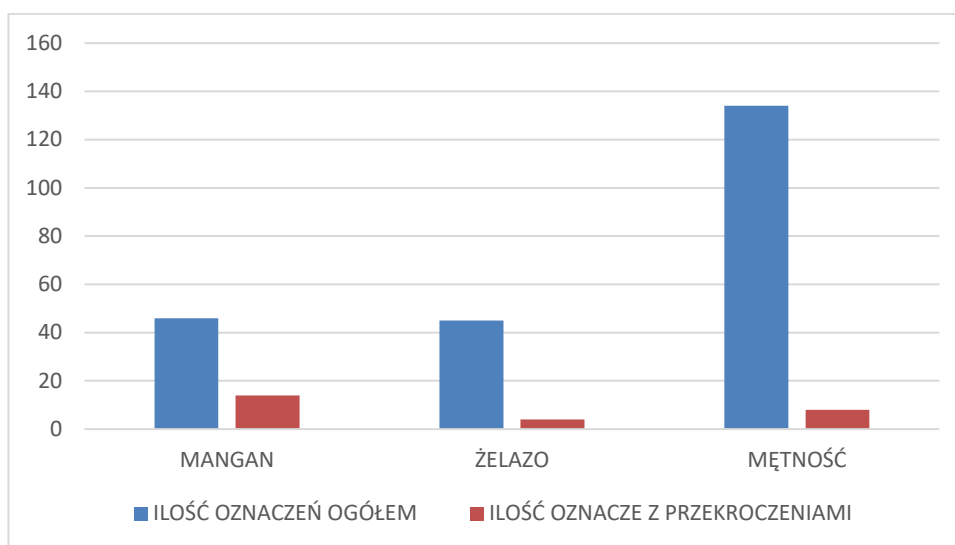
Informacje o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2018r. kontrolą objęto 31 wodociągów na terenie powiatu, przeprowadzając 178 kontroli sanitarnych, w toku których pobrano 260 próbek wody do spożycia przez ludzi.

Wykonano badania próbek wody w zakresie bakteriologicznym i fizykochemicznym. W zakresie mikrobiologicznym oznaczono: bakterie grupy coli, Escherichia coli, Enterokoki, ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 ± 2°C po 72 h, ogólną liczbę mikroorganizmów w 36 ± 2°C po 48 h natomiast w zakresie fizykochemicznym oznaczono: amonowy jon, akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, bar, barwę, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, bromodichlorometan, bromoform, chlorki, chrom, chloraminy, chlor wolny, chlorek winylu, chloroform, cyjanki, dibromochlorometan, epichlorohydryna, fluorki, glin, kadm, magnez, mangan, mętność, miedź, nikiel, stężenie jonów wodoru (pH), ołów, przewodność, rtęć, selen, siarczany, smak, sól, selen, stront, twardość ogólną, utlenialność z KMnO₄, zapach, żelazo, Σ THM, trichloreten, tetrachloroeten, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, 1, 2 dichloroetan, Σ pestycydów, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA).

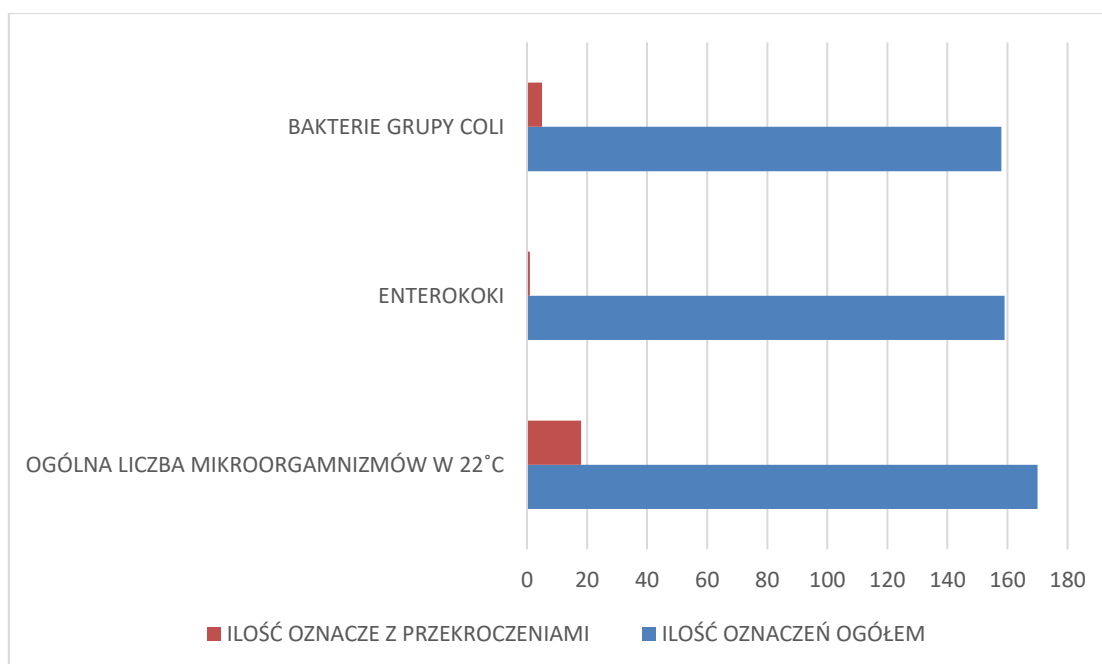
Badania próbek wody w trakcie całego 2018 roku pozwoliły stwierdzić przekroczenia w wodzie zarówno parametrów mikrobiologicznych jak i fizykochemicznych. Największym problemem dotyczącym zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu lublinieckiego

jest jej zanieczyszczenie związkami żelaza i manganu oraz związanej z tym ponadnormatywnej mętności.

Rys. Przekroczenia parametrów fizykochemicznych w 2018r.

Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych dotyczyły bakterii grupy coli, Enterokoków i ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72h w próbkach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2 przypadkach wydano decyzje administracyjne stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi:

Rys. Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych w 2018r.

W pozostałych przypadkach w związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi, natychmiast po zakończeniu badań, przeprowadzono kolejne kontrole sanitarne podczas, których pobrano dodatkowe próbki wody do badań mikrobiologicznych. Wyniki powyższych kontroli nie budziły zastrzeżeń, dlatego przekroczenia uznano za incydentalne skażenie

punktowe. Jakość wody na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oceniono jako zdatną do spożycia przez ludzi.

Wszystkie gminy powiatu lublinieckiego otrzymały roczne oceny jakości wody z wodociągów zaopatrujących mieszkańców gmin w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Szacowanie ryzyka zdrowotnego konsumentów

O jakości wody decydują wskaźniki mikrobiologiczne oraz fizykochemiczne. Ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72h jest parametrem wskaźnikowym określającym wymagania mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, którego oznaczenie dostarcza informacji potrzebnych do oceny jakości wody. Określenie ogólnej liczby mikroorganizmów jest użyteczne w celu oceny jakości zarówno wody ujmowanej, jak i do monitorowania procesów uzdatniania wody. Wskaźnik ten jest przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, tzw. odcinki martwe przewodów, wyłączone z czynnego przepływu wody, znaczną zawartość wykorzystywanych przez mikroorganizmy substancji wzrostowych w wodzie, biofilm i inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej. Oznaczanie ogólnej liczby mikroorganizmów daje możliwość wykrywania zmian w stosunku do wartości spodziewanej opartej na częstych kontrolach, prowadzonych podczas długoterminowego monitoringu. W związku z powyższym istotnym jest przede wszystkim określenie czy wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h jest zmianą mogącą mieć negatywny wpływ na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Bakterie grupy coli uznane zostały za wskaźnik mikrobiologiczny jakości wody do picia ze względu na łatwość wykrywania i oznaczania w wodzie. Bakterie te nie powinny występować w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stwierdzenie ich obecności sugeruje nieodpowiednie uzdatnienie wody, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. Test na organizmy grupy coli może być zatem wykorzystywany jako wskaźnik efektywności uzdatniania i prawidłowego stanu systemu rozprowadzającego wodę czystą.

Paciorkowce kałowe (Enterokoki) występują w przewodzie pokarmowym człowieka i innych ssaków, to bakterie pochodzenia kałowego ich obecność w wodzie może być uznawana za wskaźnik zanieczyszczenia kałem ludzkim. Rzadko rozmnażają się w zanieczyszczonych wodach i są bardziej wytrzymałe niż E. coli. Paciorkowce są bardzo odporne na wysuszenie i mogą być przydatne w rutynowej kontroli przeprowadzanej po ułożeniu nowych lub wykonaniu napraw istniejących przewodów wodociągowych czy też do wykrywania

zanieczyszczeń powodowanych spływem powierzchniowym do wód gruntowych lub powierzchniowych.

Zgodnie ze stanowiskiem Zakładu Higieny Komunalnej w sprawie znaczenia zdrowotnego podwyższonej wartości stężenia żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi powodem określenia w rozporządzeniu Ministra z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) dopuszczalnych stężeń manganu nie były względy zdrowotne, lecz potrzeba zapewnienia odpowiedniej jakości wody, spełniającej oczekiwania odbiorców. Regulacje takie przyjęto jednak nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tej wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody (smak, zapach, barwa, mętność), która może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów.

Mangan jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych metali występujących zwykle łącznie z żelazem. Pochodzi z resztek roślinnych z pokładów skorupy ziemskiej oraz zanieczyszczeń, głównie przemysłowych. Jego obecność w wodzie może wpływać pośrednio na powstawanie niekorzystnych zmian cech wody. Nawet w wodach o małej zawartości manganu mogą rozwijać się bakterie manganowe, które nadają jej nieprzyjemny, stęchły smak i zapach. Mangan powoduje też ciemnienie jasnych tkanin podczas prania oraz powstawanie ciemnych osadów na urządzeniach sanitarnych.

Żelazo występuje w wodach głębinowych w sposób naturalny w ilościach zależnych od budowy i składu mineralnego podłoża. Poza tym źródłem żelaza mogą być ścieki przemysłowe, korozja rur i wody kopalniane. W wodzie wodociągowej podwyższone stężenie żelaza występuje w przypadku nieprawidłowo prowadzonego uzdatniania, tzw. odżelaziania. Woda zawierająca żelazo w ilościach powyżej 0,3mg/l (norma 0,2 mg/l = 200µg/l) powoduje powstawanie plam na urządzeniach sanitarnych, na pranej bieliźnie, w czasie gotowania może zmienić swe cechy fizyczne i wpływać na apetyczność potraw. Jeżeli woda zawiera zwiększone ilości żelaza, w sieci wodociągowej mogą rozwijać się nitkowate bakterie żelaziste. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia, brak jest podstaw do określenia wartości stężenia żelaza w wodzie przeznaczonej do spożycia, której przekroczenie stwarzałoby zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Mangan i żelazo są parametrami wskaźnikowymi jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Ponadnormatywna mętność wody może być spowodowana obecnością w niej gliny, ilów, związków żelaza, manganu, substancji humusowych i mikroorganizmów. Zawiesiny powodujące mętność wody mogą w istotny sposób ograniczać skuteczność ewentualnej

dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Widoczne zmętnienie wody może mieć także negatywny wpływ na jej akceptowalność przez konsumentów. Mętność sama w sobie (np. wynikająca z zawartości substancji mineralnych w wodach podziemnych) nie zawsze stanowi zagrożenie dla zdrowia. Jest ona ważnym wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie.

ROCZNE OCENY JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI W WODOCIĄGACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ

Na podstawie rocznych ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę powiat lubliniecki oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) i po oszacowaniu elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych:**

- 1. Herby i Lisów;**
- 2. Przywary;**
- 3. Kochanowice, Kochcice, Lubockie-Ostrów, Pawelki i Droniowice;**
- 4. Bukowiec i Sadów-Rusinowice;**
- 5. Kokotek;**
- 6. Pawonków, Łagiewniki Małe, Solarnia, Lisowice-Draliny;**
- 7. Woźniki, Psary, Pakuły, Dąbrowa Wielka, Sośnica-Dyrdy;**
- 8. Lubliniec, ul. Piaskowa, Lubliniec, ul. Częstochowska*.**
- 9. Boronów;**

* Zarząd Gospodarki Komunalnej Lokalowej i Ciepłownictwa Lubliniec, ul. Spokojna 2 w dniu 13 kwietnia 2017r. wyłączył z eksploatacji ujęcie i zbiornik wody zasilające do tego dnia w wodę wodociąg sieciowy Lubliniec, ul. Częstochowska. Od tego czasu wodociąg jest zasilany w wodę ze zbiornika wody zlokalizowanego w Lublińcu przy ul. Piaskowej.

Na podstawie rocznych ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę powiat lubliniecki oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) i po oszacowaniu elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu:**

- 1. Koszęcin**

**ROCZNE OCENY JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA
PRZEZ LUDZI W WODOCIĄGACH NIE WCHODZĄCYCH W SKŁAD
ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ**

Na podstawie rocznych ocen jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę powiat lubliniecki, nie wchodzących w skład zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) i po oszacowaniu elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów, **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągów zasilający w wodę:**

- 1. Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu;**
- 2. Hufiec ZHP Lubliniec, ul. Pusta Kuźnica 23;**
- 3. Zakład Karny w Sierakowie Śl.**

Na podstawie rocznej oceny jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę powiat lubliniecki, nie wchodzących w skład zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) i po oszacowaniu elementów ryzyka zdrowotnego dla konsumentów, **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zasilającego w wodę:**

- 1. Ośrodek Szkoleniowo - Wypoczynkowy Hufca ZHP Bytom w Kokotku;**
- 2. Joker Herby F.H.U.P. Sp. z o.o., ul. Powstańców Śl. 1 Herby.**